

Projecte polèmic des dels inicis

El cost final del projecte (1.300 milions), l'emplaçament de la planta terrestre a prop d'Alcanar o la seva utilitat en l'actual context de crisi econòmica han estat arguments per als seus detractors

M. MILLAN

El projecte Castor d'emmagatzematge de gas natural ha estat una obra faraònica amb un cost final de 1.300 milions d'euros. Consta d'una planta terrestre, una marina i un gasoducte que les uneix al llarg de 30 quilòmetres per mar i terra, a la vora del riu Sénia. El cost, però també la ubicació o els possibles efectes de la infraestructura en l'entorn, l'han fet motiu de polèmica des dels seus inicis. Aquests es troben cap a l'any 2004, quan l'empresa promotora Escal UGS va iniciar els estudis per determinar si l'antic pou petrolífer Amposta, esgotat des de finals dels anys setanta, podia esdevenir un magatzem subterrani de gas natural.

Al límit entre les províncies de Castelló i Tarragona, finalment Escal i el Ministeri d'Indústria (que va declarar el projecte com a estratègic per al sistema gasista espanyol), van decidir si-

Imatge d'arxiu d'una manifestació contra el projecte Castor a Alcanar, l'any 2007. FOTO: DT

tuar-lo al terme municipal de Vinaròs, però a tocar mateix de Catalunya.

L'Ajuntament d'Alcanar i la Plataforma en Defensa de les Ter-

res del Sénia van protestar per la proximitat de la planta terrestre al seu nucli urbà, a poc més d'un quilòmetre. Finalment aquesta planta es va reubicar en un em-

plaçament a prop de l'autopista AP-7.

Les obres es van iniciar l'any 2009 i es van acabar el 2012, però la infraestructura no va poder començar a operar fins un any després. El Ministeri d'Indústria va aturar l'entrada en funcionament perquè el cost de la infraestructura havia de repercutir en la factura del gas. El pressupost de l'obra es va multiplicar respecte a les previsions inicials i va assolir els 1.300 milions d'euros.

I quan l'obra ha estat a punt, la demanda del gas natural ha baixat molt per l'actual context econòmic de crisi i el descens de l'activitat industrial al país.

Tot i les reticències de l'Estat, finalment el magatzem va començar a operar amb la injecció de gas de coixí a principis del mes de setembre. Com ja ha explicat el *Diari*, l'empresa afirma que els treballs es van aturar el dia 16, però ha estat posteriorment quan s'han incrementat els sísmes i la

seva intensitat, fins arribar a ser perceptibles pels veïns de les poblacions properes.

En tots aquests anys, la Plataforma en Defensa de les Terres del Sénia ha estat bel·ligerant tant en els efectes que podria comportar el projecte, en els veïns i el medi ambient, com en la tramitació administrativa que l'ha fet possible. En el seu moment ja van alertar que no s'havia tingut prou en compte el risc sísmic en la declaració d'impacte ambiental.

En aquest àmbit, a més, recentment també la justícia ha donat un revés al Castor i Enagas, atenent les reclamacions de la societat canareva Río Ceniza, afectada pel pas de les instal·lacions. L'Audiència Nacional va anul·lar la decisió del Ministeri de Medi Ambient de no sotmetre a avaluació d'impacte ambiental el gasoducte que connecta el sistema gasista espanyol amb el magatzem de gas natural.

Fitch situa en perspectiva negativa el ràting del projecte

■ L'agència de qualificació Fitch Ratings ha situat en vigilància amb perspectiva negativa el ràting del projecte Castor arran de la «incertesa» del projecte per la recent suspensió de la injecció de gas submarina a la planta d'emmagatzematge després dels sísmes a les Terres de l'Ebre i a Castelló. La decisió de Fitch afecta bons per valor de 1.400 milions d'euros, la qualificació dels quals se situa actualment en BBB+.

Els promotors de Castor han informat a l'agència que l'Institut Nacional Geogràfic ha començat a treballar amb els experts tècnics del projecte per dur a terme «més investigacions» sobre les causes de l'activitat sísmica. L'agència de qualificació diu que és «conscient» que no hi ha hagut danys mediambientals a les zones costaneres ni a la infraestructura, però això no treu que hi hagi una «incertesa significativa» sobre el projecte.

Projecte finançat pel BEI

El projecte ha estat triat pel Banc Europeu d'Inversions (BEI) com l'òptim per usar, per primera vegada, els seus «bons projecte», un programa conjunt amb la Comissió Europea que serveix per finançar pro-

jectes d'infraestructures clau en sectors com el transport i l'energia. Castor, desenvolupat per la constructora de Florentino Pérez, ACS i l'empresa Dundee Energy, va ser proposat pel ministeri d'Indústria dins del Pla Estratègic per a l'Electricitat i el Gas 2008-2016, amb la màxima categoria (A Urgent), com a projecte «prioritari» per al sistema gasista espanyol.

El programa de bons del BEI (organisme vicepresidit per l'exministre de Foment, Magdalena Álvarez) i la CE va ser presentat a bombo i plateret i els seus responsables van calcular que els 230 milions de diner públic de què consta es podrien multiplicar per 15, és a dir, que es podrien transformar en més de 4.000 milions d'euros en inversió privada.

ACS podria revertir la concessió

Segons *El Economista*, l'empresa del projecte té el dret a revertir la concessió a l'estat -un extrem que segons fonts consultades va arribar a plantejar-se ja l'anys passat- i rebre el valor net comptable com a indemnització, ja que el projecte va ser promogut per Indústria.

A Espanya hi ha tres magatzems de gas natural en actiu com el Castor

■ Espanya compta amb tres emmagatzematges subterranis de gas en funcionament, un més en fase d'investigació i quatre més que estan en fase de desenvolupament, com el de Castor, davant la costa de la província de Castelló. En total, els tres emmagatzematges espanyols alberguen fins 5.781.000 de metres cúbics de gas a Serrablo, Gavina i Yela.

L'emmagatzematge profund de gas pretén emular i aprofitar-se dels buits de la naturalesa, de manera que, segons el portaveu de la comissió d'energia i contaminació d'Ecologistes en Acció, Paco Ramos, s'utilitzen per a albergar gas a l'estiu, quan el preu de aquest combustible és més baix, i extreure'l a l'hivern, quan hi ha més necessitat i el seu preu puja.

Enagas subratlla que aquest sistema és necessari perquè permet ajustar l'oferta i la demanda per afrontar les necessitats de consum de gas en el conjunt del mercat espanyol degudes a variacions estacionals o bé per interrupcions en el subministrament elèctric.

Enagas gestiona els emmagatzematges de Serrablo i el de Gavina, en els dos casos antics jaciments esgotats, i el de Yela.

Imatge del magatzem submarí de gas de Gaviota, situat davant de la costa de Bermeo. FOTO: DT

Serrablo se situa entre Jaca i Sarriñà (a la província d'Osca) mentre que Gaviota és un emmagatzematge davant la costa de Bermeo (a la província de Biscaia).

En un antic pou petrolífer

En el cas de Castor, el gas s'està emmagatzemant en un antic pou petrolífer. En l'actualitat, el jaciment que estava en fase de desenvolupament, estava iniciant l'ompliment de la cavitat, amb una part de gas que serveix de coixí.

En aquest context, Ramos ha alertat que l'augment de sismicitat s'ha detectat en altres zones del planeta, com els Estats Units on s'estan desenvolupant projectes de fracking (extracció de shale gas profund mitjançant fractura hidràulica).

El membre d'Ecologistes en Acció ha afegit que s'han realitzat nombrosos estudis, alguns com el de l'Acadèmia de les Ciències nord-americana, que adverteix de la possibilitat que les activitats humanes puguin provocar sísmes. -EP